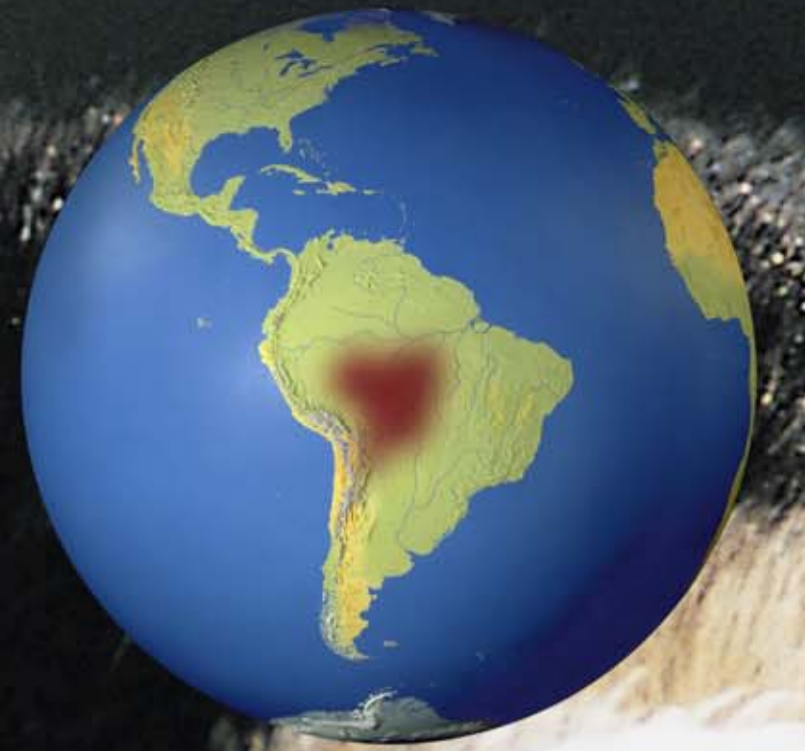

Kleine aapjes, grote groepen

Doodshoofd-aapjes

Doodshoofd-aapjes leven in Zuid-Amerika. Hun verspreidingsgebied is bijna zo groot als heel Europa. Ze bewonen de regenwouden van het Amazonegebied. Maar ook in de minder dichte bossen in het zuiden komen ze voor, en op de hellingen van het Andesgebergte. In elk deel van het verspreidingsgebied leven verschillende (onder)soorten doodshoofd-aapjes. De verschillende soorten zijn te herkennen aan hun kleur.

De doodshoofd-aapjes in GaiaPark zijn 'Boliviaanse doodshoofd-aapjes' (Saimiri boliviensis).

Doodshoofd-aapjes danken hun naam aan de tekening van hun gezicht. Dat doet wel iets aan een doodskop denken. Toch zijn ze heel vriendelijk. Een sympathiekere naam voor deze dieren komt uit het Engels: daar heten ze 'eekhoorn-aapjes'. Door hun lange staart en hun manier van bewegen lijken ze toch wel wat op eekhoortjes?

Grote groepen

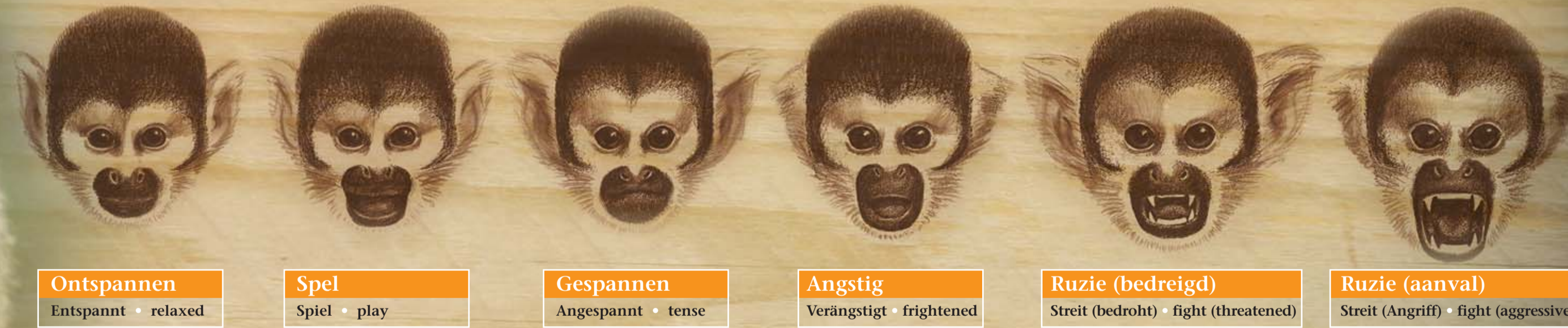
Doodshoofd-aapjes trekken in grote groepen door de wouden. Eén groep kan in het wild wel meer dan 100 dieren tellen! Voor zulke kleine aapjes is het een veilig gevoel om in een grote groep te leven. Honderd paar ogen zien namelijk meer dan één. Met z'n allen ontdekken ze gemakkelijker waar voedsel te vinden is, en uit welke hoek gevaar dreigt.

Duidelijke taal

Het leven in grote groepen is alleen maar mogelijk als dieren goed met elkaar kunnen 'praten'. Doodshoofd-aapjes doen dat onder andere door elkaar met allerlei geluidjes dingen duidelijk te maken. Geluiden om contact met elkaar te houden lijken bijvoorbeeld op het getjilp van vogels. Die geluiden kan je ook in GaiaPark horen. Doodshoofd-aapjes kunnen ook met geuren allerlei boodschappen aan elkaar overbrengen.

Nog belangrijker zijn gezichtsuitdrukkingen en lichaamshoudingen. Elk gezicht en elke houding heeft in de apentaal een eigen betekenis. Kijk zelf maar eens naar de taal van de doodshoofd-aapjes, en probeer te ontdekken wanneer een aapje vriendelijk is tegen een ander, en wanneer er sprake is van 'apenruzie'.

gezichtsuitdrukkingen: aan het gezicht van doodshoofdaapjes kun je zien hoe ze zich voelen

Kleine Äffchen, grosse Gruppen
Totenkopffaffen leben in Südamerika. Ihr Verbreitungsgebiet ist fast so gross wie ganz Europa. Sie kommen sowohl im Amazonas-Regenwald als auch auf den Hängen der Anden und in den weniger dichten Wäldern des Südens vor. In den verschiedenen Teilen des Verbreitungsgebiets kommen Totenkopffaffen in verschiedenen (Unter)arten vor. Man kann die Arten an ihrer Färbung erkennen.

Im GaiaPark werden die Schwarzköpfigen oder Bolivianischen Totenkopffaffen (Saimiri boliviensis) gehalten.

Die Zeichnung des Gesichts erinnert ein wenig an einen Totenkopf - daher der Name. Der allerdings etwas unglücklich ist, da er sehr freundliche Äffchen bezeichnet.

Sympathischer klingt die aus dem Englischen übernommene Bezeichnung "Eichhörnchen-Affe". Und ähneln sie nicht durch ihren langen Schwanz und ihre Bewegungsweise ein wenig den Eichhörnchen?

Grosse Gruppen

In der Natur leben Totenkopffaffen in grossen Gruppen. Mehr als 100 Tiere pro Gruppe sind keine Seltenheit! Je mehr Gruppenmitglieder desto sicherer wird das Leben jedes einzelnen Äffchens. Hundert Augenpaare sehen nämlich mehr als eins. Als Gruppe merken sie schneller, wo Futter zu finden ist und wo Gefahr droht.

Klare Sprache

Das Leben in grossen Gruppen ist nur dann möglich, wenn die Tiere einander "klar sagen, was Sache ist". Totenkopffaffen kommunizieren miteinander unter anderem durch verschiedenste Laute. Laute, die dazu dienen, Kontakt untereinander zu halten, ähneln z.B. Vogelgezitscher. Diese Laute können Sie auch im GaiaPark hören. Auch mit Geruchsstoffen können Totenkopffaffen den anderen "in klarer Sprache" Berichte überbringen. Noch wichtiger für die Kommunikation sind Mimik und Körpersprache. Jeder Gesichtsausdruck und jede Körperhaltung hat in der Affensprache eine eigene Bedeutung, die jedes Mitglied versteht. Sehen Sie selbst mal genau hin: Sie werden bald die Affensprache verstehen und merken, wann ein Äffchen dem andern freundlich gesonnen ist, oder wann ein "Affentheater" bevorsteht!

Squirrel monkeys

Squirrel monkeys are widely distributed in South America. There are a number of different species, but more research is needed to establish exactly how many. At GaiaPark we have the black-capped squirrel monkey (Saimiri boliviensis). In the wild, groups of squirrel monkeys sometimes number more than a hundred animals! Such large groups provide small species of primate with a sense of security. A hundred pairs of eyes of course see more than one pair of eyes.

Sign language

Life in a large group is only possible if the animals have a way of communicating. Squirrel monkeys do this with a variety of sounds. Scents also play a role, but even more important are facial expressions and body language. Each 'face' and each posture have a specific meaning in the monkey language.

Kleine aapjes, grote eters

Altijd etenstijd

Een groep doodshoofd-aapjes is van 's morgens vroeg totdat het 's avonds donker wordt op zoek naar voedsel: allerlei verschillende oerwoudvruchten, zaden en bloemen. Insecten vormen ook een belangrijk deel van hun menu. In GaiaPark groeien geen oerwoudvruchten aan de bomen. De aapjes krijgen hier dus een 'vervangend dieet'. Dat dieet is heel precies uitgekiend en zit ingewikkeld in elkaar.

Op zoek naar voedsel kunnen de aapjes ook in uw jas- en broekzakken komen snuffelen. Zorg er voor dat ze daar nooit iets te eten vinden. Want mensenvoedsel, en vooral snoepgoed, is heel slecht voor hen. Ze kunnen er letterlijk doodziek van worden.

Voedsel zoeken

De maaltijden die de doodshoofd-aapjes krijgen zijn niet altijd precies hetzelfde. 's Morgens eten ze weer nèt iets anders dan 's avonds, en op zondag krijgen ze daar weer andere dingen bij dan op maandag...

Als aanvulling op hun uitgekiende menu zoeken de doodshoofd-aapjes in GaiaPark in de bomen, tussen de struiken en op de grond naar extra hapjes. Ze zijn vooral gek op vliegende insecten en rupsen.

in de zomer zijn de doodshoofdaapjes bijna altijd buiten

doodshoofdaapjes zijn altijd op zoek naar iets eetbaars

Tropische aapjes in de Nederlandse kou?

Doodshoofd-aapjes zijn echte tropendiertjes. Van april tot en met oktober kunnen ze echter goed in ons klimaat buiten leven.

In warme zomernachten slapen ze buiten. In de winter en in de koelere voorjaars- en najaarsnachten blijven de aapjes het grootste deel van de tijd in hun verwarmde gebouw. Ze kunnen dan zelf kiezen of ze naar buiten gaan of niet.

Soms valt een groep doodshoofd-aapjes uit elkaar in meerdere 'sub-groepen', die onderling op gespannen voet staan. Als dit gebeurt, kunnen de sub-groepen elkaar buiten gemakkelijk ontwijken. Maar gebeurt zoiets 's nachts of in de winter, dan moeten sub-groepen elkaar ook kunnen ontlopen. In het doodshoofd-aapjes-gebouw van GaiaPark zijn daarom verschillende verblijven gemaakt, die met elkaar verbonden zijn. Op deze manier kunnen de dieren kiezen met welke groepsgenoten ze graag samen zijn, en welke ze liever ontwijken. Net als in de vrije natuur.

Kleine Äffchen, grosse Fresser

Totenkopffaffen verbringen den ganzen Tag von Sonnenaufgang bis Sonnenuntergang mit der Suche nach Nahrung beschäftigt. Dabei fressen sie verschiedene Urwaldfrüchte, Sämereien, Blumen und Insekten. Im GaiaPark wachsen keine Urwaldfrüchte an den Bäumen. Deshalb erhalten sie hier ein Ersatzfutter. Diese Futterzusammenstellung ist kompliziert und wurde bis in die kleinsten Details durchdacht und erprobt.

Es kann passieren, dass die Äffchen auch bei Ihnen (z.B. in Ihren Jacken- oder Hosentaschen!) anfangen, nach Futter zu wühlen. Bitte lassen Sie die Affen da nie etwas finden! Denn alles ausser ihrem Spezialfutter ist gesundheitsschädlich für die Affen. Von menschlicher Nahrung - vor allem Süßigkeiten!! - können Affen totkrank werden.

Nahrungssuche

Die Totenkopffaffen bekommen hier Mahlzeiten in verschiedenartiger Zusammenstellung. So sieht ihr Speisezettell morgens um eine Nuance anders aus als abends, und am Sonntag erhalten sie wieder eine andere Variante als der Plan von Montag vorsieht...

Zusätzlich zu ihrem ausgeklügelten Spezialfutter suchen sich die Totenkopffaffen im GaiaPark selbständig noch auf Bäumen, in Sträuchern oder am Boden schmackhafte Häppchen. Besonders beliebt sind Fluginsekten und Raupen.

Tropische Affen in unserem Klima?!

Totenkopffaffen sind echte Tropenbewohner. Von April bis einschliesslich Oktober können sie jedoch ohne Schwierigkeiten auch in unseren Breiten draussen leben.

In warmen Sommernächten schlafen sie draussen. In den kühleren

Frühlings- und Herbstnächten sowie im Winter verbringen die Totenkopffaffen die meiste Zeit in ihrem geheizten Haus. Sie können selbst wählen, ob sie sich lieber drinnen oder draussen aufhalten wollen.

Manchmal fällt eine Gruppe von Totenkopffaffen auseinander und verzweigt sich in mehrere "Untergruppen" oder "Splittergruppen", die ein gespanntes Verhältnis zueinander haben. Wenn das passiert, können sich diese "Untergruppen" draussen im weitläufigen Park leicht aus dem Wege gehen. Aber diese Möglichkeit müssen die Affen auch im Innen-gehege haben. Deshalb wurde das Haus für die Totenkopffaffen im GaiaPark so konzipiert, dass sich die Affen in verschiedene Gehege begeben können. Diese Gehege sind miteinander verbunden, sodass die Affen selbst wählen können, mit welchen Gruppenmitgliedern sie gerne zusammensetzen wollen und wem sie lieber aus dem Weg gehen. Genau wie in der Natur.

Squirrel monkeys: big eaters

Squirrel monkeys spend much of the day foraging for food, mostly fruits, seeds and flowers. Insects also form an important part of their diet. At GaiaPark, these primates receive a complex and varied menu. On top of this, they search for extra titbits in the trees, among the shrubs and on the ground. They may also investigate your pockets! Make sure they never find any food items there, as human food can make them very ill indeed.

The squirrel monkeys at GaiaPark like to be outside, but during the cold winter months they are kept in a heated building. In the building are separate compartments, which are connected with one another. This way, the animals can choose their own little group and avoid those with whom they do not get along. Just like in the wild.

doodshoofdaapjes eten niet alleen vruchten, maar ook insecten

Kleine aapjes, grote baby's

Paartijd

In het wild leven doodshoofd-aapjes in grote groepen. Honderd of meer dieren in één groep is geen uitzondering. In zo'n groep zitten maar enkele volwassen mannetjes. Deze mannen hebben het niet altijd even gemakkelijk, want bij doodshoofd-ape zijn de vrouwen de baas! Tijdens de paartijd zijn de rollen omgekeerd: dan zijn het ineens de volwassen mannen die de lakens uitdelen. Meestal zijn er in de hele groep maar een stuk of twee, drie mannen die in de paartijd vruchtbaar worden.

Dat is dan goed te zien, omdat ze in die periode wel anderhalf maal zo zwaar worden. Het lijken dan echte 'body-builders'.

Een groep van 100 doodshoofd-aapjes telt al gauw zo'n 30 tot 40 volwassen vrouwtjes. De twee of drie vruchtbare mannen hebben er dus hun handen aan vol om met al deze vrouwtjes te paren!

Grote baby's

Omdat alle vrouwtjes ongeveer tegelijk bevrucht worden, worden ook de baby's allemaal kort na elkaar geboren. De zwangerschap bij doodshoofd-aapjes duurt ongeveer 5 maanden. De jaarlijkse geboortegolf vindt rond juni en juli plaats. Een doodshoofd-ape baby weegt bij de geboorte zo'n 100 gram. Dat is maar liefst 15% van het gewicht van de moeder, die 700 gram weegt. Als bij mensen dezelfde verhouding zou voorkomen, zou een mensenbaby wel 9 of 10 kilo wegen!

Stevig vasthouden

De geboorte vindt meestal 's nachts plaats. De moeder heeft dan nog even rust voordat ze weer met haar groep op pad moet om voedsel te zoeken. Direct na de geboorte klimt de baby op moeders rug. Hij grijpt zich stevig vast in haar vacht, en slaat zijn staart om haar buik. Als moeder bij het aanbreken van de dag hoog in de bomen van tak naar tak springt, zal het kleintje niet vallen. Het jong groeit snel en is na 6 maanden al aardig zelfstandig. Jonge vrouwtjes zijn met 3 jaar geslachtsrijp. Mannetjes moeten dan echter nog een hele tijd wachten voordat ze aan bod komen bij de voortplanting.

Hoe groot en hoe oud? Wie gross und wie alt?

0-9 mnd.	0 jr.	1 jr.	5 jr.	12 jr.	21 jr.	70-100 jr.
						
ongeboren	baby	kleuter	kind	tiener	volwassen	bejaard
						
0-5 mnd.	0 jr.	1 1/2 mnd.	10 mnd.	2 jr.	3 jr.	20 jr.

Kleine Äffchen, grosse Babys

In der Natur leben Totenkopffaffen in grossen Gruppen. Mehr als 100 Tiere in einer Gruppe sind keine Seltenheit. In solchen Gruppen leben nur wenige erwachsene Männchen. Diese Männer haben es nicht leicht, da bei Totenkopffaffen die Frauen regieren! In der Paarungszeit sind die Rollen genau andersrum: Dann sind plötzlich die Männchen die Chefs. Meist werden in der Paarungszeit nur zwei oder drei Männchen aus der ganzen Gruppe fruchtbar. Denen kann man das auch ansehen, da sie in dieser Periode gut anderthalb mal schwerer werden. Sie sehen dann aus wie echte Bodybuilder. Auf 100 Totenkopffaffen in einer Gruppe kommen etwa 30 bis 40 erwachsene Weibchen. Die zwei oder drei fruchtbaren Männchen haben also viel zu tun, um damit fertig zu werden, innerhalb der Paarungszeit all diese Weibchen zu decken!

Grosse Babys

Da alle Weibchen in ein und derselben Periode befruchtet werden, kommen auch alle Jungen fast gleichzeitig zur Welt. Die Schwangerschaft dauert bei Totenkopffaffen etwa fünf Monate. Der grosse Kindersegen kommt jedes Jahr etwa im Juni/Juli. Ein junges Totenkopffaffen wiegt bei der Geburt etwa 100g. Das ist also 15% des Gewichts der Mutter, die 700g wiegt. Würde dieses Verhältnis auch bei Menschen bestehen, dann würde ein Menschenbaby bei der Geburt 9 oder 10kg wiegen!

Gleich festhalten

Die Jungen werden meist nachts geboren. So hat die Mutter noch eine Verschnaufpause, ehe sie wieder mit der Gruppe weiterziehen muss, um Nahrung zu suchen. Gleich nach der Geburt klettert das Baby auf den Rücken der Mutter. Es hält sich aus eigener Kraft am Fell der Mutter fest

und windet seinen Schwanz um den Bauch der Mutter. Wenn die Mutter bei Tagesanbruch dann hoch in den Bäumen wieder von Ast zu Ast springt, fällt das kleine Baby nicht. Das junge wächst schnell und ist nach sechs Monaten schon recht selbständig. Weibchen sind im Alter von drei Jahren geschlechtsreif. Männchen müssen dann jedoch noch lange warten, ehe sie an die Reihe kommen bei der Fortpflanzung.

Reproduction

In the wild squirrel monkeys live in large groups. These groups are led by females. They decide where the group goes in search of food. During the mating season, the roles are reversed. Even in such a large group only two or three males will become fertile breeders, however. These breeding males are easily recognised: they increase in size by about 50% and look like little body builders.

Baby boom

Because all females are mated at about the same time, squirrel monkey births also take place at about the same time. The annual baby boom is in June and July. A baby squirrel monkey weighs about 100 grams at birth. This is about 15% of the body weight of the mother, who weighs about 700 grams. In comparison, the average human baby is only 5% of the mother's weight; imagine a human baby weighing 9 or 10 kilograms!

kort na de geboorte klimt een doodshoofdaap-baby op moeders rug

Kleine aapjes, grote slimmeriken

Binnen 4 uur na hun geboorte houden doodshoofd- apen-baby's zich al op eigen kracht vast. Ze 'rijden' vanaf de eerste dag mee op de rug van hun moeder. Moeder heeft zo haar handen vrij om te klimmen en voedsel te zoeken.

Na een maand beginnen de jongen hun eerste uitstapjes te maken. Ze gaan dan ook met leeftijdgenootjes spelen. Iedere dag wat langer. Ze leren van alles over hun omgeving, en hoe ze met de andere apen in hun groep om moeten gaan. Al snel kan het jong insecten en andere kleine prooien vangen. Hij leert eetbare en oneetbare vruchten, zaden en bloemen uit elkaar te houden, en onthoudt waar ze groeien. Ook raakt hij er al snel in bedreven om zich veilig en snel door de bomen te verplaatsen. Hij neemt de beste routes door de boomkruinen goed in zich op.

Spelenderwijs wijs

Spelenderwijs leren de jonge doodshoofd- apen dat ze door lichaamshouding, gezichtsuitdrukkingen en geluidjes een bepaalde boodschap kunnen overbrengen. Het spel verstevigt de banden met leeftijdgenoten en met de rest van de groep. De favoriete spelletjes zijn elkaar achterna zitten en met elkaar stoeien. Zo leren ze hoe ze moeten wegduiken, verspringen en hoogspringen. Hoe ze schijnbewegingen kunnen maken, hoe ze een ander achterna kunnen zitten en hoe ze zelf het best kunnen vluchten. Al deze vaardigheden komen later goed van pas. Dan moeten ze zich tegen natuurlijke vijanden kunnen verdedigen, of in hun eigen groep met echte ruzies kunnen omgaan.

Na ruim zes maanden trekt een jonge doodshoofd- aap het grootste deel van de dag met leeftijdgenoten op. Binnen een jaar is hij al echt zelfstandig. Zijn moeder is tegen die tijd meestal al weer een paar maanden zwanger.

jonge doodshoofdaapjes spelen veel met elkaar...

zo leren ze spelenderwijs allerlei belangrijke levenslessen...

Kleine Äffchen, grosse Kraft

Junge Totenkopffäffchen halten sich schon wenige Stunden nach der Geburt aus eigener Kraft am Fell der Mutter fest! So können sie vom ersten Tag an auf dem Rücken der Mutter mitreiten, und diese hat die Hände frei, um zu klettern und auf Nahrungssuche zu gehen.

Nach einem Monat machen die Jungen ihre ersten selbständigen Ausflüge. Dann beginnen sie auch, mit Altersgenossen zu spielen. Jeden Tag etwas länger. So lernen sie alles über ihre Umgebung und den Umgang mit anderen Affen der Gruppe. Schon bald können sie kleine Beutetier wie z.B. Insekten fangen.

Die Jungen lernen, welche Früchte, Sämereien und Blumen essbar sind und wo diese wachsen. Auch kombinieren sie körperliche und geistige Fähigkeiten perfekt: Sie werden nicht nur sehr gute Kletterer, sondern merken sich auch die besten Routen durch die Baumkronen ganz genau.

Spielend lernen

Beim Spielen lernen junge Totenkopffäffchen, wie man mit Körpersprache, Gesichtsausdruck und Lauten untereinander kommunizieren kann. Das Spiel festigt das Band zwischen den Jungen untereinander und mit dem Rest der Gruppe. Am liebsten spielen junge Totenkopffäffchen Verfolgungsjagd oder balgen sich. So lernen sie, einander auszuweichen, die beste Art

zu fliehen und/oder zu verfolgen, zu bluffen sowie das Hoch- und Weitspringen. All diese Fähigkeiten sind ihnen später von grossem Nutzen. Denn dann müssen sie sich vor echten Feinden schützen können, oder sie müssen mit echtem Streit in der Gruppe umzugehen wissen.

Gut ein halbes Jahr nach der Geburt zieht ein junger Totenkopffäffchen den grössten Teil des Tages mit Altersgenossen herum. Nach einem Jahr ist er schon ganz selbständig. Dann ist seine Mutter meist auch schon wieder schwanger.

Bright monkeys

From the day they are born, squirrel monkey babies are strong enough to hang on to their mother's coat and often ride along on her back. When only a month old, they will make their first little forays away from their mother. Step by step they get to know their environment. Soon they start playing with other babies. Their favourite games are chasing each other and wrestling.

Towards the end of their first year, young squirrel monkeys spend most of their time with animals of their own age. They are then more or less independent. By this time their mothers are also usually pregnant again.